

FINANSIELL DELÅRSRAPPORT

4. kvartal 2017

Innhold

Hovedtall konsern	3
Styrets rapport	4
Resultatregnskap	8
Utvidet resultat	9
Balanse	10
Egenkapitaloppstilling	12
Kontantstrømoppstilling	13
Noter til regnskapet	14

Om Avinor

Avinor har to primære virksomhetsområder, drift av et landsomfattende nett av lufthavner, samt nasjonal flysikringstjeneste for sivil og militær luftfart. Samlet omfatter dette 45 lufthavner, samt kontrolltårn, kontrollsentraler og annen teknisk infrastruktur for sikker flynavigasjon. Utover den operative virksomheten, legges det til rette for kommersiell inntjening gjennom flyplass-hoteller, parkeringsanlegg, taxfree-butikker, servering og andre servicetilbud til flypassasjerene.

Avinor utgjør et konsern hvor virksomheten dels er organisert i divisjoner og dels i juridiske enheter (datterselskaper). Finansielt sett drives lufthavnsvirksomheten som ett luftfartssystem. Flysikringstjenesten er egenfinansiert ved at tjenestene prises etter internasjonale bestemmelser. Antall ansatte er ca. 3300 og årlige driftsinntekter utgjør i størrelsesorden 11 milliarder kroner.

Aksjene i Avinor AS er 100 prosent eiet av den norske stat ved Samferdselsdepartementet. Samferdselsdepartementet forvalter statens eierstyring overfor Avinor, og fastsetter blant annet konsernets samfunnsplagte oppgaver, avkastningskrav og utbytte. I tillegg regulerer Samferdselsdepartementet luftfartsavgiftene. Samferdselsdepartementet er overordnet myndighet for norsk luftfart, og fastsetter også Luftfartstilsynets regelverk som har konsekvenser for Avinors drift.

Avinor har utstedt obligasjoner som er notert på Oslo Børs og Luxembourg børsen. Oslo Børs er valgt som konsernets hjemmemarked. Konsernet følger Oslo Børs sine anbefalinger for eierstyring og selskapsledelse så langt de passer. Prinsippene suppleres med regjeringens fokusering på eierstyring og selskapsledelse ved forvaltningen av statens eierskap.

Avinors hovedkontor er i Oslo.

Hovedtall Avinor konsern

Beløp i MNOK

	4. KVARTAL		PER 4. KVARTAL	
	2017	2016	2017	2016
Trafikkinntekter	720,9	727,3	2 954,9	3 002,3
Inndekning security	334,4	279,5	1 395,6	1 156,9
Salgs- og leieinntekter - duty free	640,8	623,4	2 663,2	2 552,0
Salgs- og leieinntekter - parkering	237,2	226,7	938,0	868,6
Salgs- og leieinntekter - annet	499,2	575,9	2 097,0	1 876,1
Konserninterne tjenester	34,9	68,6	113,4	218,9
Driftsinntekter lufthavnvirksomhet	2 467,4	2 501,4	10 162,1	9 674,8
Underveisinntekter	277,1	244,4	1 122,3	984,7
Konsernintern Innflygings- og tårntjeneste	209,6	225,2	814,2	804,6
Andre driftsinntekter	38,4	61,7	148,8	201,5
Driftsinntekter flysikringstjeneste	525,1	531,3	2 085,2	1 990,8
Andre driftsinntekter konsern	228,1	220,2	827,7	828,1
Eliminering av konserninterne poster	-406,3	-467,9	-1 549,1	-1 705,7
Sum driftsinntekter konsern	2 814,4	2 785,0	11 526,0	10 788,0
Driftskostnader lufthavn	-1 650,8	-1 703,6	-6 593,9	-6 119,6
Driftskostnader flysikring	-470,0	-469,6	-2 061,9	-1 779,1
Driftskostnader eiendom og felles	-296,4	-271,0	-1 288,0	-1 074,2
Eliminering av konserninterne poster	406,3	467,9	1 549,1	1 705,6
Sum driftskostnader konsern	-2 010,8	-1 976,4	-8 394,8	-7 267,3
EBITDA lufthavnvirksomhet	816,7	797,8	3 568,2	3 555,2
EBITDA flysikringstjeneste	55,1	61,7	23,3	211,7
EBITDA eiendom og felles konsernposter	-68,3	-50,8	-460,4	-246,2
EBITDA konsern	803,5	808,5	3 131,2	3 520,7
Av- og nedskrivninger	-509,2	-491,0	-1 889,1	-1 762,9
Driftsresultat (EBIT)	294,3	317,5	1 242,1	1 757,8
Finansresultat	-155,2	-125,2	-597,4	-383,6
Resultat før skatt	139,1	192,3	644,7	1 374,2
Skattekostnad	-44,2	-48,7	-165,0	-345,6
Resultat etter skatt	94,9	143,6	479,7	1 028,6
EBITDA-margin lufthavnvirksomhet	33,1 %	31,9 %	35,1 %	36,7 %
EBITDA-margin flysikringstjeneste	10,5 %	11,6 %	1,1 %	10,6 %
EBITDA-margin konsern	28,5 %	29,0 %	27,2 %	32,6 %
Investeringer lufthavnvirksomhet	530,1	1 552,9	2 498,8	4 554,6
Investeringer flysikringstjeneste	123,2	78,1	361,3	238,1
Investeringer annet	72,3	53,1	166,1	321,8
Sum investeringer	725,6	1 684,1	3 026,2	5 114,5
Utbetalt utbytte	-	-	-550,0	-500,0
Kontantstrøm før opptak av ny gjeld	-21,6	-734,2	-900,2	-2 622,0
Rentebærende gjeld			21 621,6	19 504,6
Totale eiendeler			43 808,6	41 037,2
EK andel i henhold til vedtektsdefinisjon (b)			41,8 %	44,6 %
Antall flypassasjerer (i 1000)	12 679,7	12 282,2	52 885,2	50 802,8
Antall flybevegelser (i 1000)	172,7	172,9	696,7	704,4
Antall service units (i 1000)	637,4	618,7	2 527,4	2 492,9
Punktlighet (a)			85 %	87 %
Regularitet (a)			98 %	99 %

(a) Siste 12 måneder

(b) EK i prosent av sum EK og netto rentebærende gjeld (inkludert rentederivater)

Styrets rapport

VIKTIGE HENDELSER

Flytrafikken i perioden 01.01 - 31.12.2017 målt i antall passasjerer over Avinors lufthavner økte med 4,1 prosent sammenlignet med tilsvarende periode i 2016. Oslo lufthavn økte med 6,6 prosent, mens øvrige lufthavner samlet sett hadde en vekst på 1,6 prosent.

Siste 12 måneder utgjorde gjennomsnittlig regularitet 98 prosent og gjennomsnittlig punktlighet 85 prosent. Siste 12 måneder utgjorde sykefraværet 4,5 prosent med en skadefraværsverdi (H-verdi) på 1,4.

Erklæringen fra de tre regjeringspartiene Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre i januar 2018 framhever at luftfarten er inne i en spennende utvikling: Biodrivstoff og elfly vil gi helt nye muligheter for redusert miljøbelastning og økt transporttilbud. Den slår fast at luftfarten er en sentral del av det norske transportnettet, spesielt viktig for store deler av distriktene og for verdiskapingen i hele landet. Regjeringen understreker at den vil «føre en konkurranseorientert luftfartspolitik som bidrar til utviklingen av en konkurransedyktig norsk luftfartsnæring». Regjeringen vil:

- Legge til rette for bruk av biodrivstoff i fly
- Gi Avinor i oppdrag å utvikle et program for introduksjon av elektriske fly i kommersiell luftfart.
- Sørge for gode og rettferdige rammevilkår for ikke-statlige flyplasser
- Legge til rette for at kommuner og private kan delta i utvikling av og rundt flyplasser
- Utvikle regionale lufthavner for å styrke sjømateksporten
- Vurdere hvordan luftfartsavgiftene kan restruktureres med sikte på økt konkurransekraft for norsk luftfart.

Prøveordningen med forenklet transfer ved Oslo lufthavn har ikke gitt den ønskede forenkling og kundeopplevelse for flyselskaper og passasjerer. Etter Avinors og flyselskapenes oppfatning må kravene fra Tolletaten justeres dersom man skal få til kortere og enklere overgang fra utenlands til innenlandsfly.

På Haugesund lufthavn ber Regjeringen Avinor om å legge til rette for at en tjenestekonsesjon utlyses slik at driften kan settes bort til andre enn Avinor gjennom anbudskonkurranse, en såkalt tjenestekonsesjonsmodell. Avinor skal ikke selv levere anbud, men skal eie og leie ut lufthavnen. Anbudskonkurransen er gjennomført og avgjørelse vil etter planen foreligge i mars 2018.

Den 29.november kom dom i tvistesaken mellom Avinor og Forsvaret knyttet til prisen for kjøp/leie av Trondheim lufthavn. Tvisten knyttet seg til KPI- regulering av leie og kjøpsvederlag, samt renter av leie. Dommen var i favor av Avinor og betydde at Forsvaret betalte ca. 50 millioner kroner til Avinor.

Konsernets moderniseringsprogram har en innsparingsprognose bedre enn målsetting. Programmets målsatte kostnadsbesparelse er på 600 millioner kroner per år fra 2018 i forhold til konsernets tidligere finansielle langtidsplan fra 2013 (baseline). Det forventes at dette vil oppnås med god margin.

4. KVARTAL 2017

TABELL 1: FINANSIELLE HOVEDTALL 4. KVARTAL

MNOK	Q4 2017	Q4 2016	ENDRING
Driftsinntekter	2 814,4	2 785,0	1,1 %
EBITDA	803,5	808,5	-0,6 %
EBIT	294,3	317,5	-7,3 %
Resultat etter skatt	94,9	143,6	-33,9 %
Investeringer	725,6	1 684,1	-56,9 %

Oslo lufthavn hadde 4,5 prosent flere passasjerer i fjerde kvartal sammenliknet med 2016. Øvrige lufthavner hadde samlet sett en vekst på 3,2 prosent.

Driftsinntektene i fjerde kvartal 2017 utgjorde 2 814 millioner kroner sammenliknet med 2 785 millioner kroner i tilsvarende periode i fjor, det vil si en økning på 1,1 prosent. Veksten i driftsinntektene er lavere enn økningen i trafikkvolumet på grunn av at det var engangsinntekter i fjerde kvartal 2016 knyttet til innredningsarbeider ved nye terminalbygg ved Oslo og Bergen lufthavner.

Driftskostnadene i fjerde kvartal utgjorde 2 011 millioner kroner sammenliknet med 1 976 millioner kroner i fjerde kvartal 2016, en vekst på 1,8 prosent.

Samlede av- og nedskrivninger på konsernets varige driftsmidler utgjorde 509 millioner kroner i fjerde kvartal sammenliknet med 491 millioner kroner i fjerde kvartal 2016.

Konsernets netto finansresultat i fjerde kvartal ble minus 155 millioner kroner sammenliknet med minus 125 millioner kroner i fjerde kvartal 2016. Endringen skyldtes økt rentebærende gjeld i konsernet samt lavere balanseførte rentekostnader som følge av nedgang i anlegg under utførelse.

Med en skattesats på 24 prosent på årsbasis, utgjorde konsernets resultat etter skatt 95 millioner kroner i fjerde kvartal, sammenliknet med 144 millioner kroner i tilsvarende rapporteringsperiode i 2016.

01.01 - 31.12.2017

TABELL 2: FINANSIELLE HOVEDTALL 01.01 - 31.12.17

MNOK	01.01-31.12.17	01.01-31.12.16	ENDRING
Driftsinntekter	11 526,0	10 788,0	6,8 %
EBITDA	3 131,2	3 520,7	-11,1 %
EBIT	1 242,1	1 757,8	-29,3 %
Resultat etter skatt	479,7	1 028,6	-53,4 %
Investeringer	3 026,2	5 114,5	-40,8 %

Konsernet hadde i perioden 01.01 - 31.12.2017 et resultat etter skatt på 480 millioner kroner sammenliknet med 1 028 millioner kroner for tilsvarende periode i 2016. Endringen i resultat etter skatt skyldtes i hovedsak økte avsetninger til pensjons- og miljøforpliktelser, avtale om økonomisk oppgjør med Forsvaret for perioden 2010 - 2016 etter Samarbeidsavtalen, samt reduksjon i balanseførte rentekostnader som følge av ferdigstilte utbyggingsprosjekter.

Konsernets balanse er økt med 2,8 milliarder kroner siden 31.12.2016 og utgjorde 43,8 milliarder kroner per 31.12.2017. Økningen er i hovedsak relatert til økte anleggsmidler samt økt bankinnskudd som følge av opptak av ny gjeld.

Driftsinntekter

Driftsinntekter i perioden 01.01 - 31.12.2017 utgjorde 11 526 millioner kroner sammenliknet med 10 788 i tilsvarende periode i 2016.

Driftsinntektene innenfor lufthavnvirksomheten år til år økte med 5,0 prosent i perioden 01.01 - 31.12.2017. Inntektsveksten er i hovedsak drevet av økt trafikkvolum samt økte salgs- og leieinntekter.

Innenfor flysikringstjenesten økte samlede driftsinntekter år til år med 4,7 prosent i perioden 01.01 - 31.12.2017. Inntektsveksten reflekterer økt trafikkvolum og økt enhetspris for underveistjenesten.

Leieinntekter fra eiendom, som inkluderer konsernintern omsetning ble redusert som en konsekvens av fusjoner.

TABELL 3: DRIFTSINNTEKTER PER VIRKSOMHETSOMRÅDE

MNOK	01.01-31.12.17	01.01-31.12.16	ENDRING
Lufthavndrift	10 162,2	9 674,8	5,0 %
Flysikringstjeneste	2 085,2	1 990,8	4,7 %
Eiendom	130,2	146,5	-11,1 %
Interne tjenester	697,5	681,6	2,3 %
Konsernintern eliminerings	-1 549,1	-1 705,7	-9,2 %
Avinor konsern	11 526,0	10 788,0	6,8 %

Driftskostnader, avskrivninger og andre poster

Driftskostnader i perioden 01.01 - 31.12.2017 utgjorde 8 395 millioner kroner sammenliknet med 7 267 millioner kroner i tilsvarende periode i 2016. Inkludert i driftskostnadene er økte avsetninger til pensjons- og miljøforpliktelser, avtale om økonomisk oppgjør med Forsvaret for perioden 2010 - 2016 etter Samarbeidsavtalen, kostnadsøkning på Oslo Lufthavn etter åpningen av ny terminal og økning varekost knyttet til leietakertilpasninger.

Staten ved Arbeids- og sosialdepartementet har med virkning fra 01.01.2018 innført endrede bestemmelser for regulering av oppsatte rettigheter i såkalte statlige fristilte virksomheter. Finansiering av oppsatte pensjonsrettigheter for ansatte som slutter i virksomhetene overføres fra Statens Pensjonskasse til den enkelte virksomhet. For konsernet Avinor medfører endringen en økt pensjonsforpliktelse på 415 millioner kroner. Beløpet ble belastet konsernets resultatregnskap i andre kvartal 2017.

Avinor inngikk 26.06.2017 en avtale med Forsvaret om økonomisk oppgjør etter Samarbeidsavtalen for perioden 2010 - 2016. Avtalen innebærer en merutbetaling til Forsvaret utover det som tidligere er regnskapsmessig avsatt på 135 millioner kroner. Beløpet ble belastet resultatregnskapet i andre kvartal.

Det ble i perioden 01.01 - 31.12.2017 kostnadsført 156 millioner kroner knyttet til merkostnader (eksklusive av- og nedskrivninger) for å opprettholde god drift og effektiv trafikkavvikling parallelt med utbygging av Oslo lufthavn. Tilsvarende tall i fjor var 356 millioner kroner, jf. note 5 i konsernregnskapet.

Samlede av- og nedskrivninger i perioden 01.01 - 31.12.2017 utgjorde 1 889 millioner kroner sammenliknet med 1 763 millioner kroner for tilsvarende periode i 2016. Økningen skyldes at flere anlegg under utførelse er ferdigstilt og tatt i bruk.

EBITDA og EBIT

EBITDA i perioden 01.01 - 31.12.2017 utgjorde 3 131 millioner kroner. EBITDA i tilsvarende periode i 2016 utgjorde 3 521 millioner kroner. EBIT i perioden 01.01 - 31.12.2017 utgjorde 1 242 millioner kroner sammenliknet med 1 758 millioner kroner for tilsvarende periode i 2016. EBITDA og EBIT er redusert fra tilsvarende periode i fjor som følge av ovennevnte merkostnader.

Finansposter og skatt

Konsernets netto finansresultat i perioden 01.01 - 31.12.2017 var minus 597 millioner kroner sammenliknet med minus 384 millioner kroner for tilsvarende periode i 2016. Utover økte rentekostnader som følge av økt netto rentebærende gjeld, skyldtes endringen i netto finansresultat en reduksjon i balanseførte rentekostnader som følge av ferdigstilte utbyggingsprosjekter. I tillegg var det realiserte tap knyttet til valuta- og rentesikring av konsernets obligasjonslån i euro, samt realiserte tap knyttet til avsluttede rentesikringskontrakter i forbindelse med fusjonen av Avinor AS og Avinor Parkeringsanlegg AS.

Investeringer

Balanseført tilgang til varige driftsmidler i perioden 01.01 – 31.12.2017 utgjorde 3 026 millioner kroner sammenliknet med 5 114 millioner kroner for tilsvarende periode i fjor.

Investeringene fordelte seg på virksomhetsområdene som følger:

TABELL 4: BALANSEFØRT TILGANG TIL VARIGE DRIFTSMIDLER

MNOK	01.01-31.12.17	01.01-31.12.16	ENDRING
Lufthavndrift	2 498,8	4 554,6	-2 055,9
Flysikringstjeneste	361,3	238,1	123,3
Eiendom	4,5	0,3	4,1
Konsernfelles	106,7	97,9	8,8
Konsernposter	54,9	223,6	-168,7
Avinor konsern	3 026,2	5 114,5	-2 088,3

For å effektivisere flysikringstjenesten er Remote Services etablert som enhet i Avinor Flysikring AS for å utvikle, implementere og kommersialisere fjernstyrte tårntjenester. Kongsberg Defence & Aerospace (KDA) er samarbeidspartner og systemleverandør til utviklingsprosjektet. Et fjernstyrt tårnsenter er under bygging i Bodø med en målsetting om at 15 tårn skal være i operativ drift innen utgangen av 2020. Satsingen på fjernstyrte tårn innebærer utvikling av ny teknologi, implementering av nye systemer, samt en omfattende omstillingsprosess. Satsingen har høy risiko, i det den innebærer utvikling av ny teknologi, implementering av nye systemer samt en omfattende omstillingsprosess. Man legger nå opp til å ha første fjernstyrte tårn i operativ drift i første halvår 2019.

Kontantstrøm, finansiering og forpliktelser

Som følge av at investeringsutbetalinger overgår bidraget fra løpende drift, hadde konsernet i perioden 01.01 – 31.12.2017 en kontantstrøm før endring av gjeld på minus 900 millioner kroner.

Rentebærende gjeld (hensyntatt verdi derivater benyttet til sikring) per 31.12.2017 utgjorde 21 622 millioner kroner hvorav 631 millioner kroner var kortsiktig. Rentebærende gjeld er økt med 2 117 millioner kroner siden 31.12.2016. Avinor AS utstedte 02.02.2017 nye obligasjoner under selskapets EMTN-program, totalt 500 millioner euro med 10 års løpetid. Lånet er sikret i norske kroner med fastrente i 10 år. Kortsiktige sertifikatlån er redusert med 1 400 millioner kroner i 2017. Øvrig gjeld er nedbetalt med 1 017 millioner kroner i perioden 01.01- 31.12.2017.

Med bakgrunn i utviklingen i rentemarkedene og andre forhold, er egenkapitalen belastet med 820 millioner kroner etter skatt per 31.12.2017 gjennom utvidet resultat. Hoveddelen av dette er negativt estimatavvik ved beregning av pensjonsforpliktelser. Per 31.12.2017 ble det benyttet en diskonteringsrente på 2,4 prosent og en langsiktig forventet lønnsvekst på 2,5 prosent ved beregning av konsernets pensjonsforpliktelser. I tillegg er de aktuarielle forutsetningene for uttak av særalderpensjon endret.

Konsernets totalkapital per 31.12.2017 utgjorde 43,8 milliarder kroner med en egenkapitalprosent på 32,1. Egenkapital i prosent

av summen av egenkapital og netto rentebærende gjeld, jf. vedtektenes paragraf 5, utgjorde 41,8 prosent per 31.12.2017.

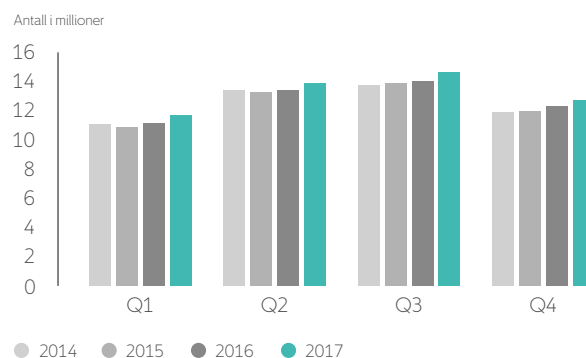
Per 31.12.2017 utgjorde konsernets likviditetsreserve 6 672 millioner kroner fordelt på 2 072 millioner kroner i bankinnskudd og 4 600 millioner kroner i ubenyttede trekkrettigheter.

Trafikkutvikling og servicemål

Det reiste 52,9 millioner passasjerer over Avinors lufthavner i perioden 01.01 - 31.12.2017, hvilket er en økning på 4,1 prosent sammenliknet med tilsvarende periode i 2016.

Nedenstående figur viser trafikkutvikling per kvartal i perioden 2014 - 2017:

PASSASJERER

Sammenliknet med tilsvarende periode i fjor, økte innenriks- trafikken med 2,8 prosent og utenrikstrafikken med 6,3 prosent, mens offshore helikoptertrafikk ble redusert med 7,0 prosent. Innenrikstrafikken utgjorde 59 prosent av det samlede trafikkvolumet.

Passasjervolumet fordelte seg på lufthavnene som følger:

TABELL 5: ANTALL PASSASJERER PER LUFTHAVN

PASSASJERER (MILLIONER)	01.01-31.12.17	01.01-31.12.16	ENDRING
Oslo lufthavn	27 456	25 764	6,6 %
Bergen lufthavn, Flesland	6 033	5 872	2,7 %
Stavanger lufthavn, Sola	4 160	4 183	-0,6 %
Trondheim lufthavn, Værnes	4 410	4 410	0,0 %
Øvrige lufthavner	10 827	10 574	2,4 %
Avinor konsern	52 885	50 803	4,1 %

Antall kommersielle flybevegelser ble redusert med 1,1 prosent sammenliknet med tilsvarende periode i 2016. Trafikkvolumet for underveistjenesten målt i antall service units økte med 1,4 prosent. Den lavere veksttakten i antall flybevegelser sett i relasjon til antall passasjerer reflekterer større fly og høyere kabinfaktor.

Siste 12 måneder er det i Avinors nettverk av lufthavner registrert en gjennomsnittlig regularitet på 98 prosent og en gjennomsnittlig punktlighet på 85 prosent.

FLYSIKKERHET OG HMS

Det har ikke vært luftfartsulykker eller alvorlige luftfartshendelser i fjerde kvartal 2017 hvor Avinor har vært medvirkende part, med forbehold om undersøkelser som ikke er avsluttet enda.

Siste 12-måneder hadde konsernet 7 skader på egne ansatte som resulterte i fravær. Konsernets H-verdi (antall skader som har medført fravær per million arbeidede timer) i perioden er 1,4. F-verdi i samme periode (antall fraværsdager etter skade, per million arbeidstimer) utgjorde 54,0.

Sykefravær siste 12 måneder utgjorde 4,5 prosent.

RISIKOFORHOLD

Konsernets virksomhet er fokusert på sikker avvikling av flytrafikken med prosedyrer og tiltak for å minimere sannsynligheten for og konsekvensen av ulykker og alvorlige hendelser. Utviklingen i nasjonale og internasjonale regulatoriske forhold kan ha finansielle konsekvenser for konsernet.

Avinor ivaretar nasjonale sektorpolitiske mål. Staten setter føringer for en rekke forhold herunder lufthavnstruktur, beredskap, luftfartsavgifter og samfunnsplagte oppgaver. Omfang og innretning av sektorpolitiske føringer kan endre seg over tid.

Virksomhetens balanseførte driftsmidler er av langsiktig natur og den operative driften er i stor grad regulert av lover og forskrifter. Som følge av dette har Avinor en høy andel faste kostnader som i liten grad varierer med endringer i trafikkvolum og kapasitetsutnyttelse. Konsernets inntjening og finansielle verdi er påvirket av endringer i trafikkvolumet.

Det er teknisk, økonomisk og regulatorisk risiko knyttet til utviklingsprosjekter innenfor Avinor Flysikring AS.

De store lufthavnene er en sentral finansieringskilde for det øvrige lufthavnnettet i Norge. Lufthavnenes inntjening er eksponert for endringer i konjunktorene samt for konkurranse fra lufthavner utenfor Avinors nettverk.

Inntekter fra tjenester og tilbud til passasjerene har en sentral betydning i konsernets finansiering. Spesielt vil endringer i rammebetingelsene rundt duty-free ordningen få en vesentlig effekt på konsernets inntjening og finansielle verdi.

Det benyttes finansielle sikringsinstrumenter til å begrense risiko knyttet til endringer i renter, valutakurser og kraftpriser. Verdien av sikringsinstrumentene endrer seg i samsvar med priser i markedet og vil kunne ha resultat effekt. Ved plassering av konsernets overskuddslikviditet vektlegges utsteders soliditet og plasseringens likviditet. Konsernets likviditetsbeholdning er plassert i bank på forhandlede vilkår.

Som en konsekvens av opprettelse av ny kampflybase for Forsvaret på Ørland, ble Avinor i 2014 gitt i oppdrag å forberede

overtagelse av ansvaret for flyplassdriften på Bodø lufthavn innen 01.08.2016. Driftsovertagelsen ble gjennomført som forutsatt. Eierskap til grunneiendom og anlegg er imidlertid ikke overført i påvente av premissavklaringer fra Forsvarsdepartementet og Samferdselsdepartementet. Det er uavklarte problemstillinger knyttet til Forsvarets fremtidige behov ved Bodø lufthavn. Videre har Avinor fått i oppdrag fra Samferdselsdepartementet å fortsette planleggingen av en ny lufthavn med sikte på å fremme en konsekssjonsøknad. Ovennevnte forhold medfører finansiell usikkerhet knyttet til investeringer i bygg og anlegg samt fremtidig drift i Bodø.

I pensjonsforliket i 2005 ble det bestemt at offentlig tjenestepensjon skal justeres for økt forventet levealder og omfattes av nye regler for regulering av pensjon, men inneholdt ikke regler for samordning av tjenestepensjonsytelsen og nye regler for folketrygden. Regelverket for samordningen er dermed ikke avklart og derfor ikke hensyntatt i regnskapet. Arbeids- og sosialdepartementet er enig med partene i arbeidslivet om å starte en avsluttende prosess med sikte på å fastsette en pensjonsløsning for offentlig ansatte. Det er ennå ikke er kjent hvordan ny ordning vil bli - herunder ikrafttredelses-tidspunkt og overgangsregler.

Lufthavnene har utslippstillatelser som stiller krav til risikovurderinger for å identifisere mulige kilder for akutt forurensning med fare for skade på ytre miljø. Det arbeides løpende med å redusere risikoen for miljøskadelige hendelser, samtidig som at det drives en kartlegging og opprydding av tidligere forurensning. Det er avdekket miljøskadelige tilsetningsstoffer i brannskum som er spredt til miljøet ved lufthavnene, og det arbeides med å avklare omfanget av nødvendige tiltak. Det er gjort risikovurderinger av mulige skader på helse og miljø. De økonomiske konsekvensene er avhengig av omfang av påkrevde tiltak, samt myndighetskrav og tilgjengelige tiltaksmetoder. Miljødirektoratet har kommet med pålegg om tiltak på Evenes og Oslo lufthavner samt pålegg om å utarbeide tiltaksplaner på Kristiansand og Svalbard lufthavner. Det er sannsynlig at det vil komme et samle-pålegg om utarbeidelse av tiltaksplaner for resterende lufthavner.

FRAMTIDSUTSIKTER

Mobilitet og effektiv lufttransport er sentralt for samfunnsutviklingen og avgjørende i utviklingen av norsk reise- og næringsliv.

Det forventes en vekst i flytrafikken i årene framover. Avinor fortsetter aktiviteter og investeringer for å utvikle vårt omfattende nett av lufthavner og dermed legge til rette for et godt regionalt, nasjonalt og internasjonalt flytilbud.

Avinors initiativer for bærekraftig utvikling av luftfarten fortsetter. Miljøtiltak på selskapets lufthavner, tilrettelegging for utvikling av elektriske fly og biojetfuel blir sentralt både 2018 og årene som følger.

Selskapet skal være en konkurransedyktig og foretrukket leverandør i et fremtidig konkurranseutsatt marked, og vil gjennomføre nødvendige tilpasninger for å nå dette målet. Det er et mål at Avinor skal holde et konkurransedyktig avgiftsnivå i forhold til andre lufthavner i Europa.

SAMMENDRATT RESULTATREGNSKAP

Beløp i MNOK

	NOTER	4. KVARTAL		PER 4. KVARTAL	
		2017	2016	2017	2016
Driftsinntekter					
Trafikkinntekter		1 332,6	1 253,0	5 472,8	5 143,0
Andre driftsinntekter		1 481,8	1 532,0	6 053,2	5 645,0
Sum driftsinntekter		2 814,4	2 785,0	11 526,0	10 788,0
Driftskostnader					
Varekostnader		88,1	196,6	492,8	394,3
Lønn- og andre personalkostnader	5	908,6	828,9	3 483,1	3 326,1
Andre driftskostnader	5	1 018,5	957,3	4 016,7	3 565,8
Andre kostnader	4	-4,3	-6,3	402,2	-18,9
Sum driftskostnader		2 010,9	1 976,5	8 394,8	7 267,3
EBITDA		803,5	808,5	3 131,2	3 520,7
Av- og nedskrivninger	5,7	509,2	491,0	1 889,1	1 762,9
Driftsresultat		294,3	317,5	1 242,1	1 757,8
Finansinntekter		11,7	10,5	88,1	36,2
Finanskostnader		166,9	135,7	685,5	419,8
Netto finansinntekt (kostnad)		-155,2	-125,2	-597,4	-383,6
Resultat før skattekostnad		139,1	192,3	644,7	1 374,2
Skattekostnad	6	44,2	48,7	165,0	345,6
Resultat etter skatt		94,9	143,6	479,7	1 028,6

UTVIDET RESULTAT

Beløp i MNOK

	4. KVARTAL		PER 4. KVARTAL	
	2017	2016	2017	2016
Resultat etter skatt	94,9	143,6	479,7	1 028,6
Utvidet resultat:				
Poster som ikke reverserer i resultatet i senere perioder:				
Aktuarielle gevinster/tap på pensjonsforpliktelse	-901,8	-277,6	-901,8	-548,5
Skatteeffekt	216,3	69,5	216,3	137,1
Endring skattesats, effekt utsatt skattefordel	-60,2	-62,7	-60,2	-62,7
Poster som kan reversere i resultatet i senere perioder:				
Kontantstrømsikring	23,1	-38,2	-97,3	66,9
Skatteeffekt	-5,5	11,8	23,4	-16,9
Sum utvidet resultat etter skatt	-728,1	-297,2	-819,6	-424,1
Totalresultat	-633,2	-153,6	-339,9	604,5
Tilordnet:				
Aksjonær	-633,2	-153,6	-339,9	604,5

SAMMENDRATT BALANSE

Beløp i MNOK

	NOTER	31. DESEMBER	
		2017	2016
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Utsatt skattefordel	6	1 384,0	1 358,7
Andre immaterielle eiendeler	7	112,8	108,8
Anlegg under utførelse, immaterielle	7	245,1	122,0
Sum immaterielle eiendeler		1 741,9	1 589,5
Varige driftsmidler			
Varige driftsmidler	7	34 142,9	29 501,8
Anlegg under utførelse	7	2 948,0	6 595,1
Sum varige driftsmidler		37 090,9	36 096,9
Finansielle anleggsmidler			
Derivater	11	1 215,7	504,0
Andre finansielle anleggsmidler		260,4	390,7
Sum finansielle anleggsmidler		1 476,1	894,7
Sum anleggsmidler		40 308,9	38 581,1
Omløpsmidler			
Varer		23,6	22,6
Fordringer		1 400,1	1 483,4
Derivater	11	4,2	1,0
Bankinnskudd, kontanter og lignende		2 071,8	949,1
Sum omløpsmidler		3 499,7	2 456,1
SUM EIENDELER		43 808,6	41 037,2

SAMMENDRATT BALANSE

Beløp i MNOK

	NOTER	31. DESEMBER	
		2017	2016
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Selskapskapital		5 400,1	5 400,1
Annen egenkapital		8 646,5	9 536,5
Sum egenkapital		14 046,6	14 936,6
Avsetning for forpliktelse			
Pensjonsforpliktelse	9	4 025,9	2 588,2
Annen forpliktelse		189,1	167,4
Sum avsetninger for forpliktelse		4 215,0	2 755,6
Langsiktig gjeld			
Lån fra Staten	10,11	2 083,0	2 527,3
Derivater	11	25,6	50,7
Annen langsiktig gjeld	10,11	20 097,4	15 009,5
Sum annen langsiktig gjeld		22 206,0	17 587,5
Kortsiktig gjeld			
Sertifikatgjeld	10,11	-	1 400,0
Leverandørgjeld		521,3	685,4
Betalbar skatt		-	136,6
Skyldige offentlige avgifter		313,3	211,0
Derivater	10	4,9	2,8
Første års avdrag langsiktig gjeld	10,11	631,3	1 019,8
Annen kortsiktig gjeld		1 870,2	2 301,9
Sum kortsiktig gjeld		3 341,0	5 757,5
Sum gjeld		29 762,0	26 100,6
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		43 808,6	41 037,2

EGENKAPITALOPPSTILLING

Beløp i MNOK

	AKSJEKAPITAL	ANNEN EGENKAPITAL IKKE RESULTATFØRT	ANNEN EGENKAPITAL	SUM
Egenkapital 01.01.16	5 400,1	3,6	9 428,3	14 832,1
Totalresultat		-366,0	970,5	604,5
Utbetalt utbytte			-500,0	-500,0
Egenkapital 31.12.16	5 400,1	-362,4	9 898,8	14 936,6
Egenkapital 01.01.17	5 400,1	-362,4	9 898,8	14 936,6
Totalresultat		-819,6	479,7	-339,9
Utbetalt utbytte			-550,0	-550,0
Egenkapital 31.12.17	5 400,1	-1 182,0	9 828,5	14 046,6

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Beløp i MNOK

	PER 4. KVARTAL	
	2017	2016
Kontantstrøm fra driften		
Resultat før skatt	644,7	1 374,2
Ordinære avskrivninger	1 889,1	1 762,9
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	-0,5	-12,6
Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto (urealiserte)	0,2	-34,9
Netto finansposter	597,4	383,6
Endringer i varer, kundefordringer og leverandørgjeld	-161,2	123,9
Forskjellen mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	536,6	92,4
Endringer i andre tidsavgrensingsposter	269,7	-288,1
Mottatte renter	23,2	36,2
Betalte skatter	-147,5	-337,2
Netto kontantstrøm fra driften	3 651,7	3 100,4
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Investeringer i varige driftsmidler	-3 414,0	-4 497,3
Salg av varige driftsmidler (salgssum)	16,3	20,1
Endring i andre investeringer	19,8	-83,5
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-3 377,9	-4 560,7
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Opptak av gjeld	4 439,5	1 899,9
Nedbetaling av gjeld	-1 016,6	-995,5
Netto opptak/nedbetaling kortsiktig gjeld (sertifikatlån)	-1 400,0	1 000,0
Betalte renter	-575,3	-655,2
Betalte låneomkostninger	-48,7	-6,5
Utbetalt utbytte	-550,0	-500,0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	848,9	742,7
Netto endring kontanter, kontantekvivalenter og benyttede trekkrettigheter i perioden	1 122,7	-717,6
Kontanter, kontantekvivalenter og benyttede trekkrettigheter periodestart	949,1	1 666,7
Kontanter, kontantekvivalenter og benyttede trekkrettigheter periodeslutt	2 071,8	949,1

NOTER TIL REGNSKAPET

NOTE 1 Generell informasjon

Avinor AS og dets datterselskaper (samlet konsernet) skal eie, drive og utvikle luftfartsanlegg ved å legge til rette for sikker og effektiv luftfart, yte tjenester innen samme område og annen virksomhet som bygger opp under foretakets hovedvirksomhet, herunder kommersiell utvikling av virksomheten og lufthavnområdene.

Avinor konsernet har hovedkontor i Oslo.

Delårsregnskapet for 4. kvartal 2017 ble vedtatt av styret den 28. februar 2018. Delårsregnskapet er ikke revidert.

NOTE 2 Rammeverk og vesentlige regnskapsprinsipper

Konsernregnskapet per 4. kvartal 2017, avsluttet 31. desember 2017, er utarbeidet etter regnskapsprinsippene i International Financial Reporting Standards (IFRS) og består av Avinor AS og dets datterselskaper.

Delårsregnskapet avlegges i henhold til IAS 34 Interim Financial Reporting. Delårsregnskapet gir ikke informasjon i samme omfang som årsregnskap og må derfor sees i sammenheng med konsernets årsregnskap for 2016.

Det er benyttet samme prinsipper ved utarbeidelse av delårsregnskapet som ved utarbeidelse av årsregnskapet.

NOTE 3 Segmentinformasjon

Beløp i MNOK

PER 4. KVARTAL 2017

	OSLO LUFTHAVN	BERGEN LUFTHAVN	STAVANGER LUFTHAVN	TRONDHEIM LUFTHAVN	REGIONALE LUFTHAVNER	SUM LUFTHAVNDRIFT
Luftfartsinntekter	2 100,7	548,7	408,8	368,3	924,0	4 350,5
Andre driftsinntekter	3 730,1	558,8	439,7	324,4	645,2	5 698,2
Konserninterne inntekter	17,0	2,8	5,3	2,7	85,6	113,4
Sum driftsinntekter	5 847,7	1 110,3	853,8	695,4	1 654,9	10 162,1
Lønn- og andre personalkostnader	534,9	137,9	100,7	88,0	784,4	1 645,9
Av- og nedskrivninger	862,1	238,8	116,7	96,2	402,5	1 716,4
Andre driftskostnader	1 938,2	312,5	175,3	136,3	1 021,3	3 583,5
Konserninterne kostnader	339,4	137,9	115,9	89,2	682,0	1 364,4
Sum driftskostnader	3 674,7	827,1	508,6	409,7	2 890,2	8 310,3
Driftsresultat	2 173,0	283,1	345,2	285,7	-1 235,3	1 851,9
Varige driftsmidler ¹⁾	17 753,6	5 190,6	1 798,3	1 773,4	6 052,0	32 567,9

PER 4. KVARTAL 2017 FORTS:

	SUM LUFTHAVNDRIFT	FLYSIKRING	EIENDOM	FELLES/ UFORDELT	KONSERN ELIMINERING	AVINOR KONSERN
Luftfartsinntekter	4 350,5	1 122,3	-	-		5 472,8
Salgs- og leieinntekter	5 698,2	148,8	109,2	97,0		6 053,2
Konserninterne inntekter	113,4	814,2	21,0	600,5	-1 549,1	-
Sum driftsinntekter	10 162,1	2 085,2	130,2	697,5	-1 549,1	11 526,0
Lønn og andre personalkostnader	1 645,9	1 368,6	0,0	468,6		3 483,1
Av- og nedskrivninger	1 716,4	90,3	36,4	46,1		1 889,1
Andre driftskostnader	3 583,5	588,3	10,4	729,4		4 911,7
Konserninterne kostnader	1 364,4	105,0	-1,0	80,6	-1 549,1	-
Sum driftskostnader	8 310,3	2 152,2	45,8	1 324,7	-1 549,1	10 283,9
Driftsresultat	1 851,9	-67,0	84,4	-627,2	-	1 242,1
Varige driftsmidler ¹⁾	32 567,9	705,0	830,1	152,7		34 255,7

PER 4. KVARTAL 2016

	OSLO LUFTHAVN	BERGEN LUFTHAVN	STAVANGER LUFTHAVN	TRONDHEIM LUFTHAVN	REGIONALE LUFTHAVNER	SUM LUFTHAVNDRIFT
Luftfartsinntekter	1 955,1	537,2	413,3	361,6	892,0	4 159,2
Andre driftsinntekter	3 364,0	541,2	450,9	320,0	620,6	5 296,7
Konserninterne inntekter	67,2	16,1	47,0	31,3	57,4	219,0
Sum driftsinntekter	5 386,3	1 094,5	911,1	712,8	1 570,0	9 674,8
Lønn- og andre personalkostnader	519,6	121,6	100,5	87,5	784,3	1 613,6
Av- og nedskrivninger	864,1	125,2	104,7	93,5	393,0	1 580,5
Andre driftskostnader	1 736,1	247,2	165,9	129,0	911,7	3 189,9
Konserninterne kostnader	352,1	140,7	145,4	112,5	565,5	1 316,3
Sum driftskostnader	3 472,0	634,8	516,5	422,5	2 654,5	7 700,2
Driftsresultat	1 914,3	459,7	394,7	290,4	-1 084,5	1 974,6
Varige driftsmidler ¹⁾	16 487,6	2 017,6	1 616,4	1 775,2	6 021,9	27 918,7

PER 4. KVARTAL 2016 FORTS:

	SUM LUFTHAVNDRIFT	FLYSIKRING	EIENDOM	FELLES/ UFORDELT	KONSERN ELIMINERING	AVINOR KONSERN
Luftfartsinntekter	4 159,2	984,7	-	-0,8		5 143,0
Salgs- og leieinntekter	5 296,7	201,5	106,0	40,9		5 645,0
Konserninterne inntekter	219,0	804,6	40,5	641,5	-1 705,7	-
Sum driftsinntekter	9 674,8	1 990,8	146,5	681,6	-1 705,7	10 788,0
Lønn og andre personalkostnader	1 613,6	1 319,7	0,0	392,8		3 326,1
Av- og nedskrivninger	1 580,5	81,8	37,0	63,6		1 762,9
Andre driftskostnader	3 189,9	355,7	5,6	390,0		3 941,2
Konserninterne kostnader	1 316,3	103,7	22,8	263,0	-1 705,7	-
Sum driftskostnader	7 700,2	1 861,0	65,5	1 109,3	-1 705,7	9 030,2
Driftsresultat	1 974,6	129,9	81,0	-427,7	-	1 757,8
Varige driftsmidler ¹⁾	27 918,7	673,8	863,0	155,1		29 610,6

1) Varige driftsmidler er her inklusiv andre immaterielle eiendeler og eksklusiv anlegg under utførelse.

NOTE 4 Andre inntekter/andre kostnader

Beløp i MNOK

SPESIFIKASJON	4. KVARTAL		PER 4. KVARTAL	
	2017	2016	2017	2016
Andre kostnader				
Pensjoner - se note 9	-	-	415,0	-
Verdiendringer og andre tap/gevinster, netto	-4,3	-6,3	-12,8	-18,9
Sum	-4,3	-6,3	402,2	-18,9

NOTE 5 Resultateffekter - Terminal 2 prosjektet

Beløp i MNOK

Som følge av utbyggingen på Gardermoen (Terminal 2 prosjektet) er resultatregnskapet belastet med ekstra kostnader knyttet til opprettholdelse av normal drift i byggeperioden, samt kostnader knyttet til utrangering av aktiva inkludert økte avskrivninger grunnet revurdering av levetid.

SPESIFIKASJON	4. KVARTAL		PER 4. KVARTAL	
	2017	2016	2017	2016
Lønn og andre personalkostnader	1,2	11,5	20,6	40,1
Av- og nedskrivninger	-	6,4	4,5	80,6
Andre driftskostnader	12,0	101,0	135,7	315,8
Sum	13,2	118,9	160,8	436,5

NOTE 6 Skatt

Skattekostnaden er beregnet ved å benytte skattesats som forventet for årsresultatet.

Forventet skattesats for året er 24% og bokføres i sin helhet mot netto utsatt skattefordel i balansen gjennom året.

Fordeling mellom betalbar skatt og utsatt skatt gjøres ved årsslutt.

Skattesatsen for 2018 er vedtatt redusert fra 24% til 23%. Vedtaket innebærer at utsatt skattefordel reduseres med 60,2 MNOK for konsernet. Reduksjon i det alt vesentligste knyttet til poster som tidligere er ført over utvidet resultat og effekten er derfor presentert i utvidet resultat på egen linje.

NOTE 7 Varige driftsmidler og andre immaterielle eiendeler

Beløp i MNOK

	IMMATERIELLE EIENDELER	VARIGE DRIFTSMIDLER	ANLEGG UNDER UTFØRELSE	SUM
Per 4. kvartal 2016				
Balanseført verdi 01.01	117,2	22 507,1	10 615,2	33 239,5
Tilgang	4,1	8 752,6	4 854,7	13 611,4
Reklassifisering	-	-	8 752,8	8 752,8
Avgang	-	7,5	-	7,5
Periodens avskrivninger	12,5	1 750,4	-	1 762,9
Balanseført verdi 31.12	108,8	29 501,8	6 717,1	36 327,7
Per 4. kvartal 2017				
Balanseført verdi 01.01	108,8	29 501,8	6 717,1	36 327,7
Tilgang	17,2	6 532,9	3 026,2	9 576,3
Reklassifisering	-	-	6 550,1	6 550,1
Avgang	-	15,9	-	15,9
Periodens avskrivninger	13,2	1 875,9	-	1 889,1
Balanseført verdi 31.12	112,8	34 142,9	3 193,1	37 448,8

Av anlegg under utførelse er MNOK 245,1 klassifisert som immaterielt per 31. desember 2017.

Beregning av gjenvinnbart beløp

Det vises til årsregnskapet for 2016.

Det er ikke inntruffet forhold som medfører en vesentlig endring i gjenvinnbart beløp.

NOTE 8 Kapitalstruktur og egenkapital

Beløp i MNOK

	31. DESEMBER	
	2017	2016
Rentebærende gjeld - inkludert rentederivater	21 621,6	19 504,6
Kontantbeholdning	2 071,8	949,1
Netto rentebærende gjeld	19 549,8	18 555,5
Egenkapital	14 046,6	14 936,6
Sum EK og netto rentebærende gjeld	33 596,4	33 492,1
EK andel i henhold til vedtektsdefinisjon ¹⁾	41,8 %	44,6 %

1) EK i prosent av sum EK og netto rentebærende gjeld

NOTE 9 Pensjoner

Beløp i MNOK

Per 31.12 er det benyttet 2,4% i diskonteringsfaktor og forventet lønnsvekst på 2,5%.

Det er med virkning fra 1.1.2018 innført nye regler som medfører at betalingsplikten for reguleringspremien for oppsatte rettigheter overføres fra staten til den enkelte virksomhet.

Endringen utvider Avinors ansvarsgrunnlag på arbeidsgivers hånd og denne økningen i konsernets pensjonsforpliktelser er derfor resultatført - se note 4.

Konsernet har i fjerde kvartal foretatt en fornyet gjennomgang av forutsetningene knyttet til uttak av særالرder og AFP. Dette har medført en økning av konsernets pensjonsforpliktelse på MNOK 385,5. Resterende økning på MNOK 516,3 skyldes endringer i de finansielle forutsetningene. Disse økningene i pensjonsforpliktelser er ført som estimatendringer under utvidet resultat.

PENSJONSFORPLIKTELSE

	31. DESEMBER	
	2017	2016
Netto pensjonsforpliktelse 01.01	2 588,2	1 947,4
Resultatført pensjonskostnad (eksl. pensjonstrekk)	920,9	425,9
Premiebetalinger	-385,0	-333,6
Estimatavvik mot egenkapital	901,8	548,5
Netto pensjonsforpliktelse 31.12	4 025,9	2 588,2

NOTE 10 Lån og finansielle leieforpliktelser

Beløp i MNOK

	31. DESEMBER	
	2017	2016
Langsiktige lån	22 180,4	17 536,8
Kortsiktige lån	631,3	2 419,8
Sum	22 811,7	19 956,6
Lånebevegelser per 4. kvartal		
Balanseført verdi 01.01	19 956,6	18 489,7
Opptak av langsiktig lån	4 439,5	1 899,9
Nedbetaling av langsiktig lån	-1 016,6	-995,5
Endring finansielle leieforpliktelser	-	-256,0
Netto opptak/nedbetaling av kortsiktig lån (sertifikatlån)	-1 400,0	1 000,0
Valuta-/ verdiendring lån	832,2	-181,5
Balanseført verdi 31.12	22 811,7	19 956,6

LIKVIDITETSRESERVE

	31. DESEMBER	
	2017	2016
Kontanter og bankinnskudd	2 071,8	949,1
Trekkrettighet bank (ubrukt kassekreditt)	600,0	800,0
Trekkfasilitet	4 000,0	4 000,0
Sum likviditetsreserve	6 671,8	5 749,1

Konsernet hadde ved utgangen av 4. kvartal 2017 tilstrekkelig handlingsrom hva gjelder overholdelse av covenants på eksisterende lån. Konsernet oppfyller internt mål om å ha en likviditetsreserve inklusive trekkfasiliteter tilsvarende minst 12 måneders prognostisert likviditetsbehov inklusive avdrag lån.

NOTE 11 Finansielle instrumenter

Beløp i MNOK

Vurdering av virkelig verdi

Virkelig verdi av valuta- og kraft terminkontrakter er fastsatt ved å benytte markedsverdi på balansedagen. For rentebytteavtaler er virkelig verdi innhentet fra konsernets treasury system og kvalitetssikret mot relasjonsbankens markedsvurderinger. Balanseført verdi av kontanter og kassekreditt er tilnærmet lik virkelig verdi på grunn av at disse instrumentene har kort forfallstid. Tilsvarende er balanseført verdi av kundefordringer og leverandørgjeld tilnærmet lik virkelig verdi da de inngås til "normale" betingelser.

Virkelig verdi på langsiktig gjeld er beregnet ved bruk av noterte markedspriser eller ved bruk av rentebetingelser for gjeld med tilsvarende løpetid og kredittrisiko. Virkelig verdi av sertifikatlån er satt lik hovedstol.

Under følger en sammenligning av balanseførte verdier og virkelig verdi for selskapet og konsernets rentebærende gjeld.

	31. DESEMBER 2017		31. DESEMBER 2016	
	BALANSEFØRT VERDI	VIRKELIG VERDI	BALANSEFØRT VERDI	VIRKELIG VERDI
Rentebærende gjeld				
Statslån	2 527,4	2 551,5	2 971,7	2 999,6
Obligasjonslån	13 946,4	14 560,5	8 674,7	9 214,2
Banklån	6 330,3	6 949,1	6 889,7	7 579,0
Sertifikatlån	-	-	1 400,0	1 400,0

DERIVATER

	31. DESEMBER 2017	
	2017	2016
Eiendeler		
Renteswapper	1 215,7	504,0
Valutaterminkontrakter	0,3	1,0
Energikontrakter	3,8	-
Sum	1 219,8	505,0
Gjeld		
Renteswapper	25,6	52,0
Valutaterminkontrakter	4,8	0,8
Energikontrakter	-	0,7
Sum	30,4	53,5

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

- Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse (nivå 1)
- Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen (nivå 2)
- Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger (nivå 3))

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2017:

	NIVA 1	NIVA 2	NIVA 3	TOTAL
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	3,8	0,3	-	4,1
Derivater benyttet til sikring	-	1 215,7	-	1 215,7
Sum eiendeler	3,8	1 216,0	-	1 219,8
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultat	-	1 465,0	-	1 465,0
Derivater benyttet til sikring	-	25,6	-	25,6
Sum forpliktelser	-	1 490,6	-	1 490,6

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2016:

	NIVA 1	NIVA 2	NIVA 3	TOTAL
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	-	1,0	-	1,0
Derivater benyttet til sikring	-	504,0	-	504,0
Sum eiendeler	-	505,0	-	505,0
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultat	0,7	1 437,6	-	1 438,3
Derivater benyttet til sikring	-	52,0	-	52,0
Sum forpliktelser	0,7	1 489,6	-	1 490,3

NOTE 12 Utbytte

Utbytte relatert til årsregnskapet for 2016 på MNOK 550,0 er utbetalt i juni 2017.

NOTE 13 Nye standarder

Konsernet arbeider med en vurdering av hvilke konsekvenser implementering av IFRS 9, 15 og 16 vil få. Foreløpig vurdering tilsier at IFRS 9 og 15 ikke vil få vesentlige konsekvenser for konsernet. IFRS 16 vil medføre en økning av balansen men tallmessige konsekvenser vil ikke foreligge før avleggelsen av årsregnskapet,

AVINOR AS
Org.nr. 985 198 292
Dronning Eufemias gate 6
0191 Oslo

Postboks 150
2061 Gardermoen

avinor.no